

ਸ਼ਰੀਕ - ਗੁਰੂ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ !!!

-: ਪ੍ਰੋ. ਕਸ਼ਮੀਰਾ ਸਿੰਘ USA

ਧੰਨੁ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਬਖਸ਼ੇ ਗਿਆਨ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ 'ਸ਼ਰੀਕ' ਦੀ ਹੋਂਦ ਵਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨੀ, ਲੇਖ ਦਾ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਨੁਸਾਰ ਗੁਰੂ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਕੋਈ ਸ਼ਰੀਕ ਬਣ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਭੁੱਲ ਹਸਤੀਆਂ ਦੀ ਬਰਾਬਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਗਿਆਨ ਦੇ ਧੁਰੰਤਰ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦੇ ਹੁੰਦਿਆਂ, ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਇਸ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇ ਉਲਟ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ 'ਸ਼ਰੀਕ' ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਭਾਵ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਸਿੱਖੀ, ਗੁਰਮਤਿ, ਅਤੇ ਸੱਚੀ ਵਚਾਰਧਾਰਾ ਨੂੰ ਖੇਰਾ ਲੱਗਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ।

ਸੰਨ 1897 ਵਿੱਚ ਸ਼ਰੀਕ ਰੂਪੀ ਗ੍ਰੰਥ ਬਣਾਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਸ ਦਾ ਨਾਂ 'ਦਸਮ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ' ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਤੇ ਜਾਗਰੂਕ ਸਿੱਖਾਂ ਵਲੋਂ ਵਿਰੋਧ ਹੋਣ ਤੇ 'ਗੁਰੂ' ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਸਿਰਲੇਖ ਵਿੱਚੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ 'ਸ਼ਰੀਕ' ਗੁਰਬਾਣੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ/ਸਿੱਖੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਬਿੱਪਰਵਾਦ/ਸਨਾਤਨਵਾਦ/ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦ/ਮਨੁਵਾਦ ਦੁਆਰਾ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਬੁੱਕਲ ਵਿੱਚ ਸਮੇਟ ਲੈਣ ਦੀ ਡੂੰਘੀ ਚਾਲ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। **ਸਿੱਖਾਂ ਉੱਤੇ ਰਾਜ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਵੀ ਇਸ ਸ਼ਰੀਕ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਭਾਈਵਾਲ ਸੀ**, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਵੀ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਫੁੱਟ ਪਾ ਕੇ ਰਾਜ ਦਾ ਸੁੱਖ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਮੁਗਲ ਰਾਜ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਬਿੱਪਰਵਾਦ ਵਲੋਂ ਦੂਜੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਸ੍ਰੀ ਦਾਤੂ ਜੀ ਨੂੰ ਤੀਜੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ 'ਸ਼ਰੀਕ' ਅਤੇ ਚਉਥੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਿਥੀ ਚੰਦ ਨੂੰ ਪੰਜਵੇਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ 'ਸ਼ਰੀਕ' ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਬਿੱਪਰਵਾਦ ਵਲੋਂ ਅਸਫਲ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। **ਧੰਨੁ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦੁਰ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਜੀ ਦੇ 22 'ਸ਼ਰੀਕ' ਬਕਾਲੇ ਗੱਦੀਆਂ ਲਾ ਕੇ ਬੈਠ ਗਏ ਸਨ** ਜਦੋਂ ਅੱਠਵੇਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਜੇਤੀ ਜੇਤਿ ਸਮਾਉਣ ਸਮੇਂ ਕਿਹਾ ਸੀ 'ਬਾਬਾ ਬਕਾਲੇ'। ਸੱਚੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਣ ਤੇ ਨਕਲੀ 22 'ਸ਼ਰੀਕ' ਸਿਰ ਉੱਤੇ ਪੈਰ ਰੱਖ ਕੇ ਦੌੜ ਗਏ ਸਨ। ਸ਼ਰੀਰ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸ਼ਰੀਰ-ਗੁਰੂ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਬਿੱਪਰਵਾਦੀ ਚਾਲਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹਾਂ ਨੇ ਕਾਮਯਾਬ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਦਸਵੇਂ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਜੀ ਨੇ ਜੇਤੀ ਜੇਤਿ ਸਮਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੰਨ 1708 ਵਿੱਚ ਸ਼ਰੀਰ ਗੁਰੂ ਦੀ ਪਰੰਪਰਾ ਨੂੰ ਸਦਾ ਲਈ ਸਿੱਖੀ ਵਿੱਚ, ਬੰਦ ਕਰ ਕੇ, 'ਗ੍ਰੰਥ ਗੁਰੂ' ਦੀ ਪ੍ਰੰਪਰਾ ਨੂੰ ਚਾਲੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਨਾਲ ਸਿੱਖੀ- ਮਾਰੂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕੰਨ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰ ਲਏ ਤੇ 'ਗ੍ਰੰਥ ਗੁਰੂ' ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਇੱਕ ਸ਼ਰੀਕ 'ਗ੍ਰੰਥ' ਨੂੰ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਚਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਜੁੱਟ ਗਈਆਂ ਸਨ ਤੇ ਸੰਨ 1897 ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਗਈਆਂ।

ਤੁਧੁ ਜੇਵਡੁ ਹੋਰੁ ਸਰੀਕੁ ਹੋਵੈ ਤਾ ਆਖੀਐ ਤੁਧੁ ਜੇਵਡੁ ਤੂਹੈ ਹੋਈ ॥

ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ

ਗੁਰੂ ਦਾ ਸ਼ਰੀਕ
ਅਖੌਤੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ

ਇਸ ਸ਼ਰੀਕ ਨੂੰ ਅਹੁਦੇ ਉੱਤੇ ਪੱਕਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼੍ਰੀ. ਕਮੇਟੀ ਵੀ ਪਿੱਛੇ ਨਹੀਂ ਰਹੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਇਸ ਸ਼ਰੀਕ ਦੀਆਂ ਕੁੱਝ ਰਚਨਾਵਾਂ 1931 ਤੋਂ 1945 ਤੱਕ ਬਣਾਈ ਸਿੱਖ ਰਹਤ ਮਰਯਾਦਾ ਵਿੱਚ, ਪੰਜਵੇਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਬਣਾਇਆ ਨਿੱਤ-ਨੇਮ ਭੰਗ ਕਰ ਕੇ, ਸਿੱਖਾਂ ਲਈ ਆਪਣੇ ਵੱਲੋਂ ਬਣਾਏ ਨਿੱਤਨੇਮ ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੀਆਂ ਬਾਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰਲਾ ਕੇ ਸੱਚੀਆਂ ਬਾਣੀਆਂ ਮਿਲਗੋਭਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਇਸ ਨਾਲ ਹੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖੀ ਵਿੱਚ ਪਰਵੇਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਪੱਕੀਆਂ ਹੋ ਗਈਆਂ। **So called Dasam Granth is not written by Guru Sahib.**

ਇਸ ਸ਼ਰੀਕ ਨੂੰ ਅਹੁਦੇ ਉੱਤੇ ਪੱਕਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼੍ਰੀ. ਕਮੇਟੀ ਵੀ ਪਿੱਛੇ ਨਹੀਂ ਰਹੀ ਜਿਸ ਨੇ ਇਸ ਸ਼ਰੀਕ ਦੀਆਂ ਕੁੱਝ ਰਚਨਾਵਾਂ ਸੰਨ 1931 ਤੋਂ 1945 ਤਕ ਬਣਾਈ 'ਸਿੱਖ ਰਹਤ ਮਰਯਾਦਾ' ਵਿੱਚ, ਪੰਜਵੇਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਬਣਾਇਆ ਨਿੱਤ-ਨੇਮ ਭੰਗ ਕਰ ਕੇ, ਸਿੱਖਾਂ ਲਈ ਆਪਣੇ ਵੱਲੋਂ ਬਣਾਏ ਨਿੱਤ-ਨੇਮ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੀਆਂ ਬਾਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰਲਾ ਕੇ ਸੱਚੀਆਂ ਬਾਣੀਆਂ ਮਿਲਗੋਭਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਇਸ ਨਾਲ ਹੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖੀ ਵਿੱਚ ਪਰਵੇਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਪੱਕੀਆਂ ਹੋ ਗਈਆਂ। ਅੱਜ ਦੀ ਸ਼੍ਰੀ. ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਇਸ ਸ਼ਰੀਕ ਦੀ 'ਗ੍ਰੰਥ ਗੁਰੂ' ਨਾਲ ਬਰਾਬਰੀ ਦੀ ਹੋਂਦ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਅਗਾਂਹ ਹੋਰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਆਪ ਹੀ 'ਸਿੱਖ ਰਹਤ ਮਰਯਾਦਾ' ਵਿੱਚ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਕਰ ਕੇ ਕੀਰਤਨ ਵਾਲੀ ਮੱਦ ਵਿੱਚ ਲਿਖ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ ਵਿੱਚ 'ਸ਼ਰੀਕ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ' ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਵੀ ਪੜ੍ਹੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਲਈ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਰਾਹ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ। ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਵੀ ਤਾਂ ਕਿੱਸ ਅੱਗੇ? ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੀ ਵਾਗਡੋਰ ਬਿੱਪਰਵਾਦ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ. ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਆਰ.ਐੱਸ.ਐੱਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹੈ।

ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਪੰਥ (ਰਸਤਾ) ਬਚਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਗੁਰੂ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਦੀ ਸੱਚੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨੂੰ ਪੱਕੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੰਨਣ ਵਾਲੀਆਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀਆਂ, ਸਥਾਨਕ ਸੰਗਤਾਂ, ਸਿੱਖ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜਾਗਰੂਕ ਗੁਰੂ ਕੇ ਸਿੱਖ ਇੱਕ-ਮੁੱਠ ਹੋਣ ਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਸਰਬ-ਉੱਚਤਾ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਉਪਲੱਬਧ ਢੰਗ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਡਟ ਕੇ ਪਹਿਰਾ ਦੇਣ ਅਤੇ ਹਰ ਯੋਗ ਸਾਧਨ ਰਾਹੀਂ ਥਾਂ-ਥਾਂ ਸੰਗਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸੱਚ ਦਾ ਹੋਕਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ।

‘ਸ਼ਰੀਕ’ ਲਫਜ਼ ਅਰਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ- ਸ਼ਿਰਕ ਜਾਂ ਹਿੰਸਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ, ਬਰਾਬਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ। ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ‘ਸ੍ਰੀਕ’ ਲਫਜ਼ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ - ਸ਼ੇਭਨੀਕ, ਪਰ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਅਰਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਹੀ ਲਿਆ

ਗਿਆ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੂੰ ਗੁਰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਸ਼ਰੀਕ ਪ੍ਰਵਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁੱਝ ਪਰਮਾਣ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ:-

ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿੱਚ 'ਸ਼ਰੀਕੁ' ਸ਼ਬਦ 10 ਵਾਰੀ (ਪੰਨੇ-301/9, 547/7, 549/13, 592/2, 597/3, 723/8, 853/10, 1026/16, 1082/4 ਅਤੇ 1242/6) ਉੱਤੇ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸ਼ਰੀਕੁ: ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਇੱਕ-ਵਚਨ (ਉਕਾਰਾਂਤ ਦਾ ਇੱਕ ਲੱਛਣ), ਪੁਲਿੰਗ ਨਾਂਵ ਹੈ।

1. ਤੇਰਾ ਸਰੀਕੁ ਕੇ ਨਾਹੀ ਜਿਸ ਨੇ ਲਵੈ ਲਾਇ ਸੁਣਾਇਆ ॥ (ਗਗਸ 301/9)

ਅਰਥ- ਹੇ ਪ੍ਰਭੂ! ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਤੇਰਾ ਕੋਈ ਵੀ ਸ਼ਰੀਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਗੱਦੀ ਦੇ ਕੇ ਤੇਰੇ ਵਰਗਾ ਆਖੀਏ। ਲਵੈ ਲਾਇ-ਬਰਾਬਰੀ ਦੇ ਕੇ।

2. ਜਿਸ ਨੇ ਤੂ ਦੇਹਿ ਤਿਸੁ ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਮਿਲੈ ਕੋਈ ਹੋਰੁ ਸਰੀਕੁ ਨਾਹੀ ਤੁਧੁ ਪਾਸਿ ॥ (ਗਗਸ 549/7)

3. ਤੁਧੁ ਜੇਵਡੁ ਹੋਰੁ ਸਰੀਕੁ ਹੋਵੈ ਤਾ ਆਖੀਐ ਤੁਧੁ ਜੇਵਡੁ ਤੂਹੈ ਹੋਈ ॥ (ਗਗਸ 549/13)

4. ਤਿਸ ਕਾ ਸਰੀਕੁ ਕੇ ਨਹੀ ਨਾ ਕੇ ਕੰਟਕੁ ਵੈਰਾਈ ॥ (ਗਗਸ 592/2)

ਕੰਟਕੁ ਵੈਰਾਈ- ਕੰਡੇ ਦੀ ਚੋਭ ਵਾਂਗ ਦੁਖੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ।

5. ਅਵਰੁ ਨ ਦੀਸੈ ਕਿਸੁ ਸਾਲਾਹੀ ਤਿਸਹਿ ਸਰੀਕੁ ਨ ਕੋਈ ॥ (ਗਗਸ 597/3)

ਅਰਥ- ਉਸ ਪ੍ਰਭੂ ਵਰਗਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਜਿਸ ਦੀ ਮੈਂ ਕੋਈ ਸਿਫਤਿ ਕਰਾਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਸ਼ਰੀਕ ਨਹੀਂ ਹੈ।

6. ਜਿਸੁ ਨਾਹੀ ਕੋਇ ਸਰੀਕੁ ਕਿਸੁ ਲੇਖੈ ਹਉ ਗਨੀ ॥ (ਗਗਸ 723/8)

ਅਰਥ- ਜਿਸ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਮੈਂ ਕਿਸ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਹਾਂ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਗੁਣ ਬਿਆਨ ਕਰ ਸਕਾਂ?

7. ਇਸੁ ਹਰਿ ਧਨ ਕਾ ਕੋਈ ਸਰੀਕੁ ਨਾਹੀ ਕਿਸੈ ਕਾ ਖਤੁ ਨਾਹੀ ਕਿਸੈ ਕੈ ਸੀਵ ਬੰਨੈ ਰੇਲੁ ਨਾਹੀ ਜੇ ਕੇ ਹਰਿ ਧਨ ਕੀ

ਬਖੀਲੀ ਕਰੇ ਤਿਸ ਕਾ ਮੁਹੁ ਹਰਿ ਚਹੁ ਕੁੰਡਾ ਵਿਚਿ ਕਾਲਾ ਕਰਾਇਆ ॥ (ਗਗਸ 853/10)

ਅਰਥ- ਗੁਰਮੁਖ ਪਿਆਰਿਹੁ! ਇਹ ਹਰਿ ਨਾਮ-ਧਨ (ਐਸੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ ਕਿ) ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਸ਼ਰੀਕ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦਾ (ਇਸ ਉਤੇ) ਕੋਈ ਜੱਦੀ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕਦਾ, ਕਿਸੇ ਕੋਲ ਇਸ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਦਾ ਪਟਾ ਭੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। (ਜਿਵੇਂ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰਾਂ ਦਾ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ) ਵੱਟ-ਬੰਨੇ ਦਾ ਰੇਲਾ (ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ), ਇਸ ਹਰਿ-ਧਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਰੇਲਾ ਭੀ ਨਹੀਂ ਹੋ

ਸਕਦਾ । (ਕਿਸੇ ਗੁਰਮੁਖ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ) ਜੇ ਕੋਈ ਮਨੁੱਖ ਇਸ ਨਾਮ-ਧਨ ਦੀ (ਖ਼ਾਤਰ) ਈਰਖਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਸਗੋਂ ਹਰ ਪਾਸੇ ਫਿਟਕਾਰ ਹੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ।

ਖਤੁ- ਨਾਂਵ ਇੱਕ-ਵਚਨ ਪੁਲਿੰਗ ਸ਼ਬਦ ਹੈ, ਅਰਥ-ਪਟਾ, ਮਲਕੀਅਤ। ਸੀਵ ਬੰਨੈ- ਵੱਟ-ਬੰਨੇ ਦਾ। ਰੇਲੁ- ਰੇਲਾ। ਪੁਲਿੰਗ ਇੱਕ-ਵਚਨ ਨਾਂਵ ਸ਼ਬਦ ਹੈ।

8. ਤਿਸਹਿ ਸਰੀਕੁ ਨ ਦੀਸੈ ਕੋਈ ਆਪੇ ਅਪਰ ਅਪਾਰਾ ਹੇ ॥2॥ (ਗਗਸ 1026/16)

ਅਰਥ- ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਸ਼ਰੀਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਬਿਅੰਤ ਹੈ।

9. ਤਿਸਹਿ ਸਰੀਕੁ ਨਾਹੀ ਰੇ ਕੋਈ ॥ ਕਿਸ ਹੀ ਬੁਤੈ ਜਬਾਬੁ ਨ ਹੋਈ ॥ ਨਾਨਕ ਕਾ ਪ੍ਰਭੂ ਆਪੇ ਆਪੇ ਕਰਿ ਕਰਿ ਵੇਖੈ ਚੇਜ ਖੜਾ॥16॥1॥10॥ (ਗਗਸ 1082/4)

ਪਦ ਅਰਥ- ਰੇ-ਹੇ ਭਾਈ! ਤਿਸਹਿ ਸਰੀਕੁ-ਉਸ (ਪ੍ਰਭੂ) ਦਾ ਸ਼ਰੀਕ (ਬਰਾਬਰ ਦਾ) । ਬੁਤਾ-ਬੁੱਤਾ, ਕੰਮ । ਬੁਤੈ-ਬੁੱਤੈ, ਕੰਮ ਵਿਚ (ਅਧਿਕਰਣ ਕਾਰਕ ਇੱਕ-ਵਚਨ)। ਕਿਸ ਹੀ ਬੁਤੈ-(ਉਸ ਦੇ) ਕਿਸੇ ਭੀ ਕੰਮ ਵਿਚ । ਜਬਾਬੁ-ਉਜ਼ਰ, ਇਨਕਾਰ । ਕਰਿ-ਕਰ ਕੇ । ਚੇਜ-ਤਮਾਸ਼ੇ {ਪੁਲਿੰਗ ਬਹੁ-ਵਚਨ}

ਅਰਥ-ਹੇ ਭਾਈ! ਕੋਈ ਭੀ ਜੀਵ ਸ਼ਰੀਕ ਹੋ ਕੇ ਉਸ (ਪਰਮਾਤਮਾ) ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ । ਉਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਭੀ ਕੰਮ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਪਾਸੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ । ਨਾਨਕ ਦਾ ਪ੍ਰਭੂ (ਹਰ ਥਾਂ) ਆਪ ਹੀ ਆਪ ਹੈ । ਉਹ ਆਪ ਹੀ ਤਮਾਸ਼ੇ ਕਰ ਕਰਕੇ ਖੜਾ ਆਪ ਹੀ ਵੇਖ ਰਿਹਾ ਹੈ ॥16॥1॥10॥

10. ਹੋਰੁ ਸਰੀਕੁ ਹੋਵੈ ਕੋਈ ਤੇਰਾ ਤਿਸੁ ਅਗੈ ਤੁਧੁ ਆਖਾਂ ॥ (ਗਗਸ 1242/6)

ਅਰਥ- ਹੇ ਪ੍ਰਭੂ! ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਤੇਰੇ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਹੀ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੈਂ ਤੇਰਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਾਂ (ਪਰ ਤੇਰੇ ਵਰਗਾ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸੇ) ਤੇਰੀ ਸਿਫਤਿ-ਸਾਲਾਹ ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਅੱਗੇ ਹੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ (ਤੇਰੇ ਵਰਗਾ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਹੀ ਆਖ ਸਕਦਾ ਹਾਂ)।

ਸ਼ਰੀਕ ਤੋਂ ਬਣਿਆਂ 'ਸ਼ਰੀਕੀ': ਅਰਥ ਬਰਾਬਰੀ-

ਸ਼ਰੀਕੀ: ਜਿਸੁ ਨਾਲਿ ਸੰਗਤਿ ਕਰਿ ਸਰੀਕੀ ਜਾਇ ਕਿਆ ਰੂਆਵਣਾ ॥

ਅਰਥ- ਜਿਸ ਮਾਲਕ ਦੇ ਆਸਰੇ ਸਦਾ ਜੀਉਣਾ ਹੈ, ਉਸੇ ਨਾਲ ਹੀ ਬਰਾਬਰੀ ਕਰ ਕੇ (ਜੇ ਦੁੱਖ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਫਿਰ ਉਸੇ ਪਾਸ) ਜਾ ਕੇ ਪੁਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ।

ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਰੱਬ ਦਾ ਕੋਈ ਸ਼ਰੀਕ ਨਹੀਂ ਜੰਮ ਸਕਦਾ। ਗੁਰੂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭੂ ਵਿੱਚ ਕੀ ਅੰਤਰ ਹੈ? ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿੱਚੋਂ ਪ੍ਰਮਾਣ ਮਿਲਦੇ ਹਨ ਕਿ ਗੁਰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਭੇਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇ ਰੱਬ ਦਾ ਸ਼ਰੀਕ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਦਾ ਵੀ ਕੋਈ ਸ਼ਰੀਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਜੇ ਰੱਬ ਭੁੱਲਣਹਾਰ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਵੀ ਭੁੱਲਣਹਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਾਕੀ ਸੱਭ ਭੁੱਲਣਹਾਰ ਹਨ।

ਸਿੱਖ ਕੋਮ ਦੇ ਗੁਰੂ ਅੱਜ 'ਰਾਗਮਾਲਾ' ਰਚਨਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਹਨ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਰੱਬ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਭੁੱਲਣ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਸਗੋਂ ਭੁੱਲਿਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰਗ ਉੱਤੇ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਹਨ।

ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁੱਝ ਪ੍ਰਮਾਣ ਸਾਬਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਗੁਰੂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਭੁਲਿਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰਗ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਦੋਵੇਂ ਭੁੱਲਣਹਾਰ ਨਹੀਂ, ਪ੍ਰਮਾਣ ਇਉਂ ਹਨ:-

ੳ. ਜਿਸਹਿ ਦਿਖਾਲਾ ਵਾਟੜੀ ਤਿਸਹਿ ਭੁਲਾਵੈ ਕਉਣੁ ॥ ਜਿਸਹਿ ਭੁਲਾਈ ਪੰਧ ਸਿਰਿ ਤਿਸਹਿ ਦਿਖਾਵੈ ਕਉਣੁ॥ (ਗਗਸ 952/12)

ਅ. ਭੁਲੇ ਕਉ ਗੁਰਿ ਮਾਰਗਿ ਪਾਇਆ॥ (ਗਗਸ 864/4)

ੲ. ਭੁਲਿਆਂ ਆਪਿ ਸਮਝਾਇਸੀ ਜਾ ਕਉ ਨਦਰਿ ਕਰੇ ॥ ਨਾਨਕ ਨਦਰੀ ਬਾਹਰੀ ਕਰਣ ਪਲਾਹ ਕਰੇ॥67॥ (ਗਗਸ 1421/6)

ਸ. ਭੁਲੇ ਮਾਰਗੁ ਜਿਨਹਿ ਬਤਾਇਆ ॥ ਐਸਾ ਗੁਰੁ ਵਡਭਾਗੀ ਪਾਇਆ ॥1॥ (ਗਗਸ 803/18)

ਹ. ਭੁਲਾ ਮਾਰਗਿ ਪਾਇਉਨੁ ਗੁਣ ਅਵਗੁਣ ਨ ਬੀਚਾਰਿ ॥ ਨਾਨਕ ਤਿਸੁ ਸਰਣਾਗਤੀ ਜਿ ਸਗਲ ਘਟਾ ਆਧਾਰੁ॥4॥ (ਗਗਸ 49/5)

ਕ. ਭੁਲਣ ਅੰਦਰਿ ਸਭੁ ਕੇ ਅਭੁਲੁ ਗੁਰੁ ਕਰਤਾਰੁ॥ 61/7

ਖ. ਭੁਲਣ ਵਿਚਿ ਕੀਆ ਸਭੁ ਕੇਈ ਕਰਤਾ ਆਪਿ ਨ ਭੁਲੈ ॥ (ਗਗਸ 1344/9)

ਸ਼ਰੀਰਕ ਤਲ ਉੱਤੇ ਗੁਰੂ ਅਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਵਿੱਚ ਭਾਵੇਂ ਅੰਤਰ ਹੈ ਪਰ ਅਧਿਅਤਮਕ ਤਲ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਨੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਲਿਖਿਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਜੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਅਟੱਲ ਨਿਯਮ-ਰੂਪ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀ (ਹਉ ਆਪਹੁ ਬੋਲਿ ਨ ਜਾਣਦਾ ਮੈ ਕਹਿਆ ਸਭੁ ਹੁਕਮਾਉ ਜੀਉ॥ (ਗਗਸ 763/6)

ਪ੍ਰਮਾਣ ਦੇਖੋ :-

ਗ. ਗੁਰੁ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੁ ਸਦਾ ਨਮਸਕਾਰਉ॥ (ਗਗਸ 864/9)

ਘ. ਗੁਰੁ ਮਰਮੇਸਰੁ ਏਕੁ ਹੈ ਸਭ ਮਹਿ ਰਹਿਆ ਸਮਾਇ॥ (ਗਗਸ 53/5)

ਙ. ਗੁਰੁ ਮੇਰੀ ਪੂਜਾ ਗੁਰੁ ਗੋਬਿੰਦੁ॥ ਗੁਰੁ ਮੇਰਾ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੁ ਗੁਰੁ ਭਗਵੰਤੁ॥ (ਗਗਸ 864/14)

ਚ. ਗੁਰੁ ਪਰਮੇਸਰੁ ਗੁਰੁ ਗੋਬਿੰਦੁ॥ ਗੁਰੁ ਕਰਤਾ ਗੁਰੁ ਸਦ ਬਖਸੰਦੁ॥ (ਗਗਸ 1080/16)

ਛ. ਗੁਰੁ ਪਰਮੇਸਰੁ ਗੁਰੁ ਗੋਵਿੰਦੁ॥ ਗੁਰੁ ਦਾਤਾ ਦਇਆਲ ਬਖਸਿੰਦੁ॥ (ਗਗਸ 897/18)

ਜ. ਨਾਨਕ ਸੇਧੇ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਬੇਦ॥ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਗੁਰ ਨਾਹੀ ਭੇਦ॥ (ਗਗਸ 1142/8)

ਝ. ਆਪਿ ਨਾਰਾਇਣੁ ਕਲਾ ਧਾਰਿ ਜਗ ਮਹਿ ਪਰਵਰਿਯਉ॥ (ਗਗਸ 1395/6)

ੲ. ਜਨੁ ਨਾਨਕੁ ਭਗਤੁ ਦਰਿ ਤੁਲਿ ਬ੍ਰਹਮ ਸਮਸਰਿ ਏਕ ਜੀਹ ਕਿਆ ਬਖਾਨੈ॥ (ਗਗਸ 1385/7)

ਟ. ਹਰਿ ਗੁਰੁ ਨਾਨਕੁ ਜਿਨ ਪਰਸਿਅਉ ਸਿ ਜਨਮ ਮਰਣ ਦੁਹ ਥੇ ਰਹਿਓ॥5॥ (ਗਗਸ 1386/8)

Shareek of Sri Guru Granth Sahib - Prof. Kashmir Singh USA

Source: www.KhalsaNews.org

Date: June 8, 2016